

Pernešėjų platinamos ligos

Svarbiausi faktai

- Pernešėjų platinamos ligos sudaro daugiau nei 17 proc. visų infekcinių ligų, nuo kurių kasmet miršta daugiau nei milijonas žmonių.
- Vien dengė užsikrėsti pavojus kyla daugiau nei 2,5 mlrd. žmonių iš daugiau nei 100 šalių.
- Nuo maliarijos kasmet pasaulyje miršta daugiau nei 600 tūkst. žmonių, dauguma jų – jaunesni nei 5 metų vaikai.
- Šimtai milijonų žmonių pasaulyje užsikrečia kitomis ligomis, tokiomis kaip Chagas liga, leišmaniozė ir schistosomatozė.
- Daugumos šių ligų galima išvengti asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

Svarbiausi pernešėjai ir jų platinamos ligos

Pernešėjai – tai gyvi organizmai, platinantys infekcines ligas tarp žmonių arba tarp gyvūnų ir žmonių. Dauguma šių pernešėjų – tai kraujasiurbiai vabzdžiai, praryjantys ligas sukeliančius mikroorganizmus, misdami užkrėsto šeimininko (žmogaus ar gyvūno) krauju, ir vėliau sušvirkščiantys juos naujam šeimininkui, kai vėl maitinasi krauju. Uodai – plačiausiai žinomi ligų pernešėjai. Kiti – erkės, musės, blusos, blakės ir kt.

Pernešėjų platinamos ligos

Pernešėjų platinamos ligos – tai ligos, kurias žmonių bendruomenėse sukelia mikroorganizmai ir parazitai. Kiekvienais metais pasaulyje tokiomis pernešėjų platinamomis ligomis kaip maliarija, dengė, schistosomatozė, žmonių afrikinė tripanosomozė, leišmaniozė, Chagas liga, geltonoji karštinė, japoniškasis encefalitas ir onchocerkiazė susergera daugiau nei milijardas ir nuo jų miršta daugiau nei milijonas žmonių.

Šių ligų plitimas priklauso nuo sudėtingos aplinkos ir socialinių veiksnių dinamikos.

Kelionių ir prekybos globalizacija, neplanuojama urbanizacija ir aplinkos pokyčiai, tokie kaip klimato kaita, pastaraisiais metais turi didelės įtakos ligų plitimui. Kai kurios ligos, tokios kaip dengė, čikungunija ir Vakarų Nilo virusinė liga, atsiranda šalyse, kur anksčiau nebuvo žinomos.

Agrokultūriniai pokyčiai dėl temperatūros pokyčių ir lietaus, klimato kaita, globalus atšilimas gali turėti įtakos pernešėjų platinamų ligų plitimui.